

IULIU- CARDINAL –HOSSU

della Chiesa Unita Romena

SCRISORI ULTIME DIN DOMICILIUL FORȚAT

ADRESATE

ARHIEPISCOPULUI IOAN PLOSCARU
DE LUGOJ

Transcrise de Preot Ic. Stavr. Linu Dragu Popian

Notă: am transcris cu exactitate textul, păstrând ortografia și particularismele lingvistice ale Cardinalului Iuliu Hossu, în afară de câteva cuvinte, pe care nu le-am putut citi corect, notate cu (?).

CUVÂNT ÎNAINTE

Bistrița-Vâlcea, România, marți 3 aug.1999.

Am trei motive personale, pentru care m-am ostenit să transcriu și să public acest mănunchi de scrisori:

1. Sunt scrisorile primului Cardinal român, un geniu, un mărturisitor al Credinței, o personalitate excepțională a Bisericii Universale, a Bisericii și a Istoriei României.
2. Sunt adresate tot unui geniu, unui alt mărturisitor al Credinței, cel care devenise cel mai vechi episcop din lume și primul și singurul căruia Providența i-a acordat, sărbătorește, Catedrala Diocezei, în primele zile ale libertății Patriei, atunci când se putea, (adică în ianuarie, 1990).
3. Al treilea motiv eu îl chem motivul răsplății. Arhiepiscopul Ioan Ploscaru a fost răsplătit de Dumnezeu ca nimeni altul, pentru smerenia sa și credința sa nedisimulată, virtuți absente în alți colegi ai săi, care, tocmai pentru aceasta, nu s-au bucurat de aceste atenții speciale ale cerului.

Și la mine, tot răsplată a fost ca să-L cunosc pe Monseniorul Ioan Ploscaru, înainte de a cunoaște pe ceilalți; și El să fie singurul care să mă recunoască drept fiu și preot al său și al Bisericii, în virtutea smereniei sale extreme. Și tot răsplată a fost să găsesc, eu, aceste documente ale Înțelepciunii și ale curajului Credinței. Răsplata, în cazul meu, a fost dată pentru ardoarea cu care am căutat și adorat totdeauna Părinți care sunt întruchiparea Adevărului și a Binelui divin.

Din scrisorile Ilustrului Principe Român al Bisericii răzbate recunoașterea acestor virtuți în Episcopul de Lugoj, care i-a păstrat cu risc și iubire aceste scrisori într-un scrin ascuns, în podul prea modestei sale căsuțe episcopale.

Se vede, mai ales, auto-cenzura și conștiința că securitatea citește și vânează. De aceea, Ei revin constant la aceleași teme, pe care ar fi trebuit ca aceasta să le înțeleagă. Prin acest gest, Marele Ierarh, ca și confrății lui arătau clar că nu aveau nimic de ascuns, afară de secretele sufletelor și strategia pentru binele lor, despre care nu puteau scrie în aceste epistole.

Aș fi dorit să dăruiesc originalele acestor scrisori Arhivelor Vaticanului. Dar secretara Î.P.S. Ioan Ploscaru, sora de fericită pomenire, Elena Petrescu a insistat să i le dau înapoi, spre a rămâne în arhivele Bisericii Unite din Lugoj. Am păstrat doar ultima, pe care o donez cu bucurie Centrului

Bisericii. Se pare că celelalte s-au pierdut, împreună cu toată arhiva Ioan Ploscaru de dinainte de 1973. Sper să mă înșel.

Pr. Prof. Dr. Linu Dragu Popian.

SCRISOAREA I.

Mănăstirea Căldărușani, 17.IV.1968.

Prea sfințite și Mult Iubite Frate

M-am bucurat mult, văzând din scrisoare că ești sănătos și bine. Domnul să te păzească și să te întărească în bună sănătate, să poți pune bună mărturie până la sfârșit.

Pentru informație îți comunic că încă în 9 iunie 1964 am solicitat o audiență la Dl. Prim ministru de atunci, pentru a lua contact cu Onor. Guvern, în chestiunea reabilitării Bisericii noastre în drepturile constituționale. Neprimind nici un răspuns, așteptând mai bine de un an, am înaintat un memoriu cu data 3 octombrie 1965, cerând anularea Decretului anticonstituțional dat la 1 decembrie 1948.

Neprimind nici un cuvânt de răspuns, cu data 1 Decembrie 1966 am cerut din nou, cu tot respectul, răspuns la memoriu, repetând cererea de audiență, să pot expune și verbal cererea și să dau toate lămuririle ce mi s-ar cere.

A trecut un nou an fără a primi un singur cuvânt de răspuns. Atunci cu data 1 Decembrie 1967 am repetat din nou, cu tot respectul, cererea.

La aceasta am primit la 15.XII 1967 o notă-formular tipărit de la Secretariatul General al Consiliului de Miniștri, Direcția pentru scrisori și audiențe, că cererea trimisă s-a trimis pentru examinare "Departamentului Cultelor, de la care veți primi răspunsul", aceste cuvinte bătute la mașină. Aceasta-i starea după patru ani de așteptare. Au mai trecut patru luni și până azi n-am primit răspuns. De voi primi ceva te voi încunoștiința, dorind să te revăd după 13 ani.

Urmez, cu nezdruccinata încredere în Domnul, Calea Fericirilor, lăudând și preamărindu-L întru toate și pentru toate, cerșind mereu cu zmerite rugăciuni ajutorul Lui preasfânt și cu Maica Domnului Preacurată, puternică ocrotire de maică iubitoare, pentru buna mărturie până la sfârșit. Cu suflet mângâiat îți scriu în Miercurea mare, să rămânem cu toții îmbrățișați în dragostea Domnului, trecând cu bine peste Vinerea Mare, să ajungem luminata, mărita Înviere, cântând cântarea de biruință: "Hristos a înviat". Cântarea de biruință verificată de două milenii până la noi.

Scumpul meu frate, primește îmbrățișarea dragostei mele, întru care cuprind pe toți scumpii din scumpul Lugoj și Banat de unde am plecat pe calea sfântă a slujbei Domnului și, îmbrățișați, să înălțăm Domnului cântarea de biruință: "Hristos a înviat!" Să ne închinăm Sfintei Învierii Lui celei de a treia zi.

Darul Domnului cu voi. Dragostea mea cu voi cu toți, întru Hristos Iisus.

Al Preasfinției Tale, iubitor Frate
+Episcop Iuliu de Cluj-Gherla.

SCRISOAREA II

Mănăstirea Căldărușani, 4.VI.1968.

Preasfințite și Mult Iubite Frate

Îți mulțumesc din inimă pentru bunele urări și pentru dragostea ce mi-o porți. Ai fost și rămâi în îmbrățișarea zmeritelor mele rugăciuni.

Scrisorile noastre s-au încrucișat; în ce privește situația mea îți comunic că în Sâmbăta Mare, 20.IV.a.c. autoritățile locale mi-au adus la cunoștință că toate restricțiile s-au ridicat și că din acel moment sunt liber; cerându-mi pentru noul buletin ce urmează să se facă, să arăt unde doresc să mă așez. Am răspuns că domiciliul meu a fost și de drept a rămas: Cluj, Calea Moșilor, 26: adică Reședința mea episcopală. În 3.V. a.c. mi s-a predat Noul Buletin fără D.O., dar cu

Domiciliul în Moara Săracă, județul Ilfov, explicându-mi că autoritățile locale fac buletinul pe localitatea unde se află respectivul, care apoi cere mutația.

Astfel tot aici voi aștepta răspunsul la Memoriul meu înaintat Onor. Guvern, cu data 3 Octombrie 1965 și repetat în anii următori, 1966 și 1967, 1 Decembrie și la audiența solicitată în 1967 și repetată cu Memoriul pomenit.

Aștept cu încredere în nemurirea (?/învierea) adevărului și a dreptății, reabilitarea Bisericii noastre scumpe, singurul lucru cerut de noi, pe tot cursul peregrinării noastre, în scris, verbal și prin tăcere; ca, în deplină libertate, să poată închina în continuare ce are mai scump: suflet de dragoste și pace, neamului și țării renăscută în durerile mării încercări.

Reabilitarea ei va cuprinde deplina libertate a fiilor și a slujitorilor ei și reabilitarea tuturor viilor și a morților noștri scumpi.

Actul de dreptate față de Biserica noastră suprimată prin decretul dat la 1 decembrie 1948 în vreme de întunecare, va onora și Stăpânirea care nu va lăsa neatinsă o nedreaptă moștenire, în o lume în frământări de renaștere.

Pentru aceasta, scumpul meu frate, Domnului să ne rugăm și cu mai multă stăruință în luminatul praznic al Sfintelor Rusalii: “Împărate ceresc, Mângâietorule, Spiritul Adevărului, vino și te așează întru noi”...

Mângâitor ni l-a făgăduit Domnul, Mângâitor ne va fi. Ne îndeamnă Domnul: cereți și veți primi.

Maica Domnului, Preacurată să ne fie puternică și iubitoare, ocrotitoare, Maica Bisericii și a noastră, scumpă Mamă.

Dacă, ocazional, vei trece prin părțile acestea, mă voi bucura să te revăd aici, după ani îndelungați.

Primește și împărtășește tuturor scumpilor mei îmbrățișarea dragostei mele în amintirea proaspătă (?) a scumpelor plaiuri ale Eparhiei Lugojului, de unde, din mila Domnului, am plecat pe calea Sa, binecuvântată.

Darul Domnului cu voi

Dragostea mea cu voi cu toți întru Hristos Isus

Cu frățescă dragoste, iubitor frate,

+ Episcop Iuliu de Cluj-Gherla.

SCRISOAREA III

Mănăstirea Căldărușani

21.XII 1968.

Sărbători fericite, tuturor scumpilor mei

Preasfințite și Iubite Frate

Îți mulțumesc din toată inima pentru caldele felicitări și bunele urări din prilejul semicentenarului Unirii pe veci a Transilvaniei cu Patria Mamă. Așa proaspete și frumoase cum au izvorât din sufletul tău bun și nobil, le-am înălțat jertfă de laudă și preamărire Domnului, pentru că Lui i se cuvine toată lauda și preamărirea în veci, întru toate și pentru toate.

Harul care se desăvârșește întru neputințele noastre este al Domnului; a Lui este și dragostea pe care am vestit-o și am îmbiat-o tuturor fără deosebire, pe toate cărările scumpe sufletului meu. Al Lui, ecoul scump, care vine din depărtare și îndepărtate vremi. Am cerșit și cerșesc să primească Domnul și să răsplătească dumnezește, prin revărsarea belșugului Harurilor Sale, peste tine, scumpul meu frate și peste toți scumpii tăi, șiai mei, în Lugojul Bănățului meu scump și de pretutindenea, pe care vă țin îmbrățișați în zmeritele mele rugăciuni.

Am sperat că aniversarea semicentenarului se va îmbrăca în lumina reabilitării scumpei noastre Biserici, și a reabilitării tuturor cari, în cursul veacurilor, au jertfit și s-au jertfit pentru libertatea și drepturile neamului și, mai aproape, a tuturor viilor și a scumpilor morți care au luptat, au jertfit și s-au jertfit pentru realizarea Apoteozei, în 1 Decembrie 1918, care a fericit și fericeste neamul și Țara Mamă, România întregită.

Ascultând porunca imperioasă a conștiinței mele, în ferma convingere că împlinesc nu numai o sfântă datorie față de scumpa noastră Biserică, ci deodată slujesc interesele superioare ale neamului și ale Țării, am cerut Excelenței Sale, Nicolae Ceaușescu, Președinte al Consiliului de stat, investit cu depline puteri, să binevoiască, în dreaptă și luminată judecată, a hotărî reabilitarea Bisericii noastre în drepturile constituționale, infirmând decretul de desființare a Bisericii noastre, incompatibil cu Constituția Țării, care, luminat și codificat libertatea deplină a tuturor cetățenilor

Țării, fără deosebire, cuprinzând în acest Cod constituțional și Magna Charta a Transilvaniei, din 1 Decembrie 1918.

Am cerut cu tot respectul să nu lase Biserica noastră în situația de "Biserică a tăcerii". Biserica noastră, Română-Unită, care nu a tăcut în cursul veacurilor a existenței sale, nu lăsați să prăznuiască Semicentenarul în tăcerea sufletului îndurerat, 20 de ani de la desființarea sa, care a grăit luminat peste veacuri generațiilor însetate de lumina adevărului și dreptății.

Am solicitat din nou o audiență. Până acum nu am primit nici un răspuns.

Să întetăm rugăciunile, scumpul meu Frate, cu credință tare, care mută munții.

"Eu cu voi sunt". Te adorăm, Doamne, cu recunoștință.

Maica Domnului să ne fie puternică, iubitoare, ocrotitoare.

Calde mulțumiri, scumpul meu Frate

Dragostea mea cu voi cu toți

Al Vostru

Episcop Iuliu de Cluj-Gherla.

SCRISOAREA IV

Mănăstirea Căldărușani

22.II.1969

Preasfințite și Mult Iubite Frate

Scrisoarea ta di 28 Decembrie 1968, sosită la timp, din nebăgare de seamă, s-a îngropat neobservată în alte hârtii și așa, numai întâmplător, la o revizie a mea, am dat de ea, abia la 4 Februarie a.c. M-am bucurat că ai primit scrisoarea mea cu caldele mele mulțumiri, pentru felicitări și bunele urări și ai binevoit a le împărtăși și scumpilor mei care și-au adus aminte de cel ce îi ține pe toți în îmbrățișarea dragostei întru Domnul, în smerite rugăciuni, în care cuprind întreaga, scumpa noastră Eparhie a Lugojului, care m-a primit la sânul său, în cler.

Mulțumesc pentru cele comunicate și împărtășesc părerile exprimate, și așa zice "et ultra".

Cred că ți-am pomenit în scrisoare că, pentru a face tot ce este omenește cu putință pentru reabilitarea scumpei noastre Biserici, am înaintat un Memoriu Excelenței Sale, Nicolae Ceaușescu, Președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, cu data 29.X 1968, cerând să binevoiască a lua în luminată și dreaptă judecată Reabilitarea Bisericii Române Unite, înfirmând decretul de desființare, dat la 1 Decembrie 1948, cu nr. 358, ziua aniversării a 30 de ani dela Unirea Transilvaniei cu Patria Mamă, la 1 Decembrie 1918.

L-am rugat să nu lase Biserica noastră în situația de Biserică a tăcerii, să prăznuiască Semicentenarul în tăcerea sufletului, 20 de ani dela desființarea sa, prin un decret care înfruntă Constituția Țării, care cuprinde luminat codificată și *Magna Charta* dela Alba Iulia, în care s-a hotărât libertatea și dreptatea pentru toți cetățenii Țării, fără deosebire de limbă și de lege. L-am rugat să îmbrace în lumină ziua sfântă de lumină a neamului, 1 Decembrie 1918, prin Reabilitarea Bisericii noastre și reabilitarea tuturor celor ce au luptat și s-au jertfit în cursul veacurilor pentru libertatea și dreptatea neamului; reabilitarea tuturor viilor și a scumpilor morți care mai aproape au luptat și s-au jertfit pentru pregătirea Apoteozei din 1 Decembrie 1918. Este ceasul tuturor reabilitărilor ; este ceasul istoric al Excelenței Tale, nu-l lăsați neînscris în istorie cu lumină: lumina tuturor reabilitărilor.

Biserica noastră n-a tăcut în cursul veacurilor existenței sale. Ea a grăit prin faptă și cuvânt. A grăit luminat pentru libertatea și dreptatea neamului. Ascultați, vă rog, cuvântul sincer al acestui *Libellus Supplex, Libellus* al vremilor noastre.

Până azi n-am primit nici un răspuns. Dar să nu ne îndoim nici o clipă, ceasul va veni. Noi să întetăm rugăciunile, să cerșim lumină pentru Cărmuitorii Țării, să cerșim lumină pentru Ierarhii Bisericii Ortodoxe, să facă Harul Domnului să înțeleagă cuvântul: Saule, Saule, pentru ce mă prigonești... Cine ești, Doamne? Eu sunt Cristos, pe care tu Îl prigonești.

Scumpul meu Frate, îți mulțumesc din nou pentru dragostea ta, rămâi în îmbrățișarea dragostei mele, cu toți scumpii tăi și ai mei.

Primăvara dalbă să te aducă la îmbrățișarea dorului meu.

Biserica este a Domnului. Eu sunt cu voi, ne spune Domnul. Să nu vă impresioneze că să cere numele; nici eu nu știu cine este curios să afle cine vine la mine, până acum n-am întrebat. De un lucru sunt sigur: toți cari vin sunt oameni buni și de treabă; îi aduce dorul să mă vadă. Dragostea cu care i-am îmbrățișat pe toți și am mângâiere să-i revăd după douăzeci și zece de ani; cari erau copilași în vizitațiile canonice: cutare domn doctor îmi spunea că el a fost copilașul care

mi-a prezentat buchetul de flori la sfințirea bisericii din satul lor șică el nu s-a încurcat în mica lui cuvântare; era sub ocupația vremelnică în 1943; a fost emoționat până la lacrimi, emoționat și eu. A fost altul, pe care, la altă sfințire de biserică, l-a adus maică-sa fiind el numai de câteva săptămâni venit la viață, îmi spunea că l-am luat în brațe și l-am binecuvântat, precum a cerut maica sa; aflând că sunt în viață, s-a bucurat și dânsa și el și așa a venit să mă vadă. Oamenii sunt purtați de dragoste și aceasta o pot afla și cei ce cer din dorința altora numele și se pot și ei edifica.

Scumpul meu Frate, bine zici, toate le înțelege, toate le ierți.

Pentru toți să ne rugăm, ca Domnul să-i lumineze cu darul Său și să-i povățuiască spre bine, dreptate și adevăr; spre dragoste, mai presus de toate, spre dragoste. Cine iubește, legea o a împlinit; dragostea rău nu face.

Celui mai mare între Arhieri să-i dăruiască Domnul să primească în suflet cuvântul: Saule, Saule... să primească lumina de pe calea Damascului.

Încă odată, scumpului Vezoc Frate, binecuvântare și scumpilor mei toți binecuvântare și îmbrățișarea dragostei mele întru Domnul. Maica Domnului să ne fie puternică iubitoare, ocrotitoare.

Cu frățească îmbrățișare

+Episcopul Iuliu de Cluj-Gherla

Scumpului Frate Vezac, toată dragostea.

SCRISOAREA V

Mănăstirea Căldărușani

4.IV.1969

Preasfințite și
Preaiubite Frate

Îți mulțumesc din toată inima pentru bunele urări de sfintele Paști, în preajma căreia ne aflăm și te rog să primești pe ale mele în salutul milenar de biruință: Hristos a înviat!, pe care ți-l rostesc din tot sufletul, rugând pe Domnul să-l reverse în lumina Învierii Sale, asupra scumpei

noastre Biserici, renăscută în durerile marei încercări.

Situația ei, aceeași, arătată în ultima mea scrisoare, fără răspuns, îi până astăzi. Repet, să înteuim zmeritele nostre rugăciuni cu nezdruccinată încredere în Domnul, care ne-a grăit și ne grăiește: "Eu sunt cu voi", noi am crezut și credem. Preamărit să fii, Doamne, Preaputernic ești să desăvârșești ceea ce ai început întru noi, că ai făcut mărite fapte (?) pentru Biserica Ta, în acești 20 de ani, primind jertfa ce ți s-a adus, cu ajutorul Harului Tău, așezând temelia de înălțare peste veacuri.

Preamărește-te, Doamne, întru neputințele noastre, pentru a pune buna mărturie, pentru Sfântă Biserica Ta, până la sfârșit.

Așa ne-am rugat și așa ne rugăm, scumpul meu Frate, tu o știi prea bine. Noi știm Cui i-am crezut, pentru aceea, cu ajutorul Lui preasfânt, am grăit și grăim, căci puternic este să desăvârșească, ceea ce a început întru noi. Noi să ne rugăm, ne îndeamnă Domnul, ca să primim. Cine va răsturna piatra mare de pe mormânt? Acelaș înger care a răsturnat piatra de pe mormântul Domnului. Piatră mare, foarte, și asta. Nu vă temeți, voi, ne spune și nouă. Domnul a înviat! Spuneți Apostolilor și lui Petru. Așa ne grăiește și nouă. Tu o știi, scumpul meu Frate, prea bine. Pentru aceasta, nu mă îndoiesc nici o clipă, că ceasul va veni. Când? Priveghiați !

Așa, suntem în priveghere, cu cea mai deplină încredere. Ceasul este în mâna Domnului; este în Bună Mână. Am văzut și noi, în o viață de om, lucruri care erau de neînchipuit și de nerealizat. Dar Biserica Domnului, care este din mila Lui și a noastră mântuire (?) până la sfârșitul veacurilor. Noi să cerșim ceasul Domnului. Vino, Doamne !

Repet, scumpul meu Frate, cu dalba primăvară, pe timp frumos, statornic, te aștept cu toată dragostea, la frățească îmbrățișare, după un lung șir de ani, când vom putea vorbi despre cele atinse de dragostea ta în scrisoare.

Filosofia mea, a cireșelor, este valabilă pentru toate bunătățile pe care ni le-a dăruit Domnul, pentru a evidenția scurtimea vieții de aici, pe pământ, călătorind spre veșnicie.

Cele din urmă ale noastre, regulate din bună vreme, gata oricând de plecare, încrezut în mila nemărginită a Domnului și a Maicii Domnului iubitoare, ocrotire de maică, și a noastră și a Bisericii întregi.

Te țin pe tine și pe toți scumpii tăi și ai miei, îmbrățișați în zmeritele mele rugăciuni și vă spun tuturor din toată inima: Hristos a înviat !

Să ne închinăm Sfintei Învierii lui celei de-a treia zi!

Cu toată dragostea, scumpul meu,
al Vostru,
+Episcop Iuliu de Cluj-Gherla.

SCRISOAREA VI.

Mănăstirea Căldărușani, 20.V.1969.

Preasfințite și
Preaiubite Frate

Îți mulțumesc din toată inima pentru bunele urări pe cari le-am înălțat Domnului îndată la primire, cerșindu-i răspunsul Harurilor Sale bogate peste Tine și peste toți scumpul tăi și ai miei.

Acum, Te rog, primește și pe această cale mulțumirile mele și la eșirea din timpul Pascal.

Hristos a înviat!

Te aștept cu drag pe cum ți-am scris, la îmbrățișarea dragostei dorului meu, întru Hristos, Domnul nostru.

Pe aici s-a statornicit timpul frumos de primăvară.

Te rog, împărtășește tuturor scumpulor mei, care și-au adus aminte de mine binecuvântarea și îmbrățișarea dragostei mele.

Întru așteptarea mângâietoarei întâlniri, după îndelungați ani, te îmbrățișez cu frățească dragoste,

Episcop + Iuliu de Cluj-Gherla

SCRISOAREA VII

Mănăstirea Căldărușani

7.VII.1969

Preasfințite și Mult Iubite Frate

Emoționat, am citit scrisoarea dragostei Tale și am înălțat ca totdeauna Domnului jertfă de laudă și preamărire în zmerite rugăciuni, cerșind răspunsul Harurilor Sale peste Preasfințit Frăția Ta, pentru caldele sentimente ce mi-a exprimat.

Eminența de care mi-ai pomenit, dacă este și unde este și cum este- nu este a mea, ci precum cu adevărat bine spui, ea este a Bisericii noastre scumpe, pe care a învrednicit-o Domnul, întru desăvârșirea Harului Său, să treacă prin marea încercare, așezând temelia nebiruită a Martirilor și a Confesorilor, de înălțare peste veacuri.

Eminentă a făcut-o Domnul, prin harul milei Sale nemărginite, ca renăscută din durerile marei încercări, să lumineze calea neamului pe Calea de lumină a libertății și a dreptății pentru tot sufletul, fără deosebire și de lege; cum a făcut-o în cursul veacurilor vieții sale în trecut.

Lăudând și preamărind pe Domnul întru toate și pentru toate, să-i cerșim Harul Său prea sfânt și a Maicii Domnului, Preacurate, puternică și iubitoare ocrotire.

Mulțumindu-ți din toată inima pentru dragostea ce mi-ai arătat, doresc să știi că te aștept cu toată dragostea la frățeasca întâlnire, după un lung șir de ani, aici la domiciliul "ficsat", precum potrivit ai spus, unde, din mila Domnului și buna îngrijire a Doctorilor pricepuți m-am reîntors după trei săptămâni de internare, însdrăvenit, pe picioare desumflate.

Cu frățească îmbrățișare, rămân iubitor frate întru Domnul
+Episcop Iuliu de Cluj- Gherla.

SCRISOAREA VIII.

Mănăstirea Căldărușani, 16.XI.1969.

Preasfințite și Preaiubite Frate

Îți mulțumesc din toată inima pentru luatele, frățești cuvinte. Cele comunicate, în mare parte mie necunoscute, îmi vor servi de bună orientare.

În ce privește reabilitarea scumpei noastre Biserici, până azi n-am primit nici un răspuns la

Memoriile mele, și nu am nici un semn că s-ar mișca ceva.

Cu toate acestea, rămân cu nezdruccinată credință în nemurirea dreptății. Solemnă, codificată în Constituția Țării, care cuprinde și Magna Charta a Transilvaniei, care așează temelie nebiruită a României întregite prin Unirea pe veci a Transilvaniei cu Patria Mamă, România: dreptatea și libertatea pentru toți deopotrivă nu poate să rămână înfruntată de un decret anticonstituțional, care poartă data 1 Decembrie 1948, anul al treizecelea dela Unirea pe veci a Transilvaniei cu Patria Mamă, România.

Actul de dreptate al Bisericii noastre îl cer imperios interesele superioare ale neamului, cinstea Țării scumpe tuturor și a Neamului din care a răsărit și pe care l-a slujit cu credință și cu dragoste de mamă neîntrerupt, în cursul veacurilor pe cari le-a trăit.

Noi știm Cui l-am crezut: Domnului nostru pe Care l-am slujit și îl slujim; al cărui dumnezeiesc cuvânt l-am auzit și-n Evanghelia din Duminica trecută, în fața morții fiicei lui Iair: nu te teme, numai crede !

Noi, din mila Domnului, cu puterea Harului preasfânt care s-a desăvârșit întru neputințele noastre, am crezut și credem; iar Domnul a răspuns cu un oftat puternic: fiică, scoală-te; și va răspunde în ceasul Său, care este în bună mână: Biserică Unită, fiică renăscută din durerile mării încercări: Scoală-te și închină nemului tău în continuare, tot ce ai mai scump dela mine: suflet de dragoste și de pace.

Cu această credință, tu știi, scumpul meu Frate, am străbătut Calea Fericirilor, întăriți de Domnul, laudându-L și preamărindu-L, întru toate și pentru toate, cu toții.

Și ne-am bucurat, cu bucuria Sa, prevestită: Bucurați-vă, Eu sunt cu voi. Lumea nu Mă va vedea, dar voi mă veți vedea, căci Eu sunt viu și voi veți fi vii și sufletul vostru se va bucura și bucuria voastră nimenea nu o va lua de la voi. Și nu ne-a luat-o; și toți cari au crezut, l-au văzut și s-au bucurat și se bucură. Bucurie fără nume.

Și am cântat în ceasul nostru de bucurie: Dreptatea Ta, Doamne e dreptate în veac și Cuvântul Tău, Adevărul.

Cântecul pe care l-au cântat înaintașii noștri în cursul veacurilor de întunecată iobăgie l-am cântat fericit cu mulțimea de peste 100.000 pe câmpia lui Horia, la 1 Decembrie 1918, ratificând hotărârea alipirii Transilvaniei pe veci, cu Patria Mamă, pecetluind-o cu lacrimi de bucurie, recunoscătoare Atotputernicului Dumnezeu.

Am cântat apoi, reculeși sufletește, în zmerite rugăciuni, în nezdruccinată încredere în Domnul,

în ziua tragediei noastre, 1 Decembrie 1948 și tot așa, laudând și preamărind pe Domnul întru toate și pentru toate, în ziua aniversării Semicentenarului, în suflet, pe care l-am dorit îmbrăcat în lumina tuturor reabilitărilor.

N-a sosit ceasul. Dar va sosi, să nu ne îndoim nici o clipă.

Pentru aceasta, Domnului să ne rugăm.

Să cerșim de la Domnul lumină pentru Cărmuitorii Țării, în mânele cărora am așezat, pe cale constituțională, Cauza Reabilitării, cerând luminată și dreaptă judecată, pentru care pledează însăși Constituția, pentru a sa reabilitare.

M-aș bucura mult, dacă, înainte de a cădea peste noi iarna grea, am mai putea schimba câteva cuvinte frățești, dacă calea binecuvântată te va aduce în aceste părți.

Primește, te rog, repetatele mele mulțumiri și umbrățișarea cuvântului meu de dragoste pentru tine, scumpul meu Frate și pentru scumpii tăi din Familie și pentru toți scumpii mei pe care îi țin îmbrățișați în zilnicele mele, zmerite rugăciuni.

Maica Domnului, Preacurată să ne fie bună, puternică, iubitoare Ocrotitoare.

Al tău întru Domnul, iubitor Frate

+Episcopul Iuliu de Cluj-Gherla.

SCRISOAREA IX.

20.II.1970, M.C.

Preasfințite și Preaiubite Frate,

Îți mulțumesc din toată inima pentru bunele urări și pentru tot ce dragostea ta mi-a comunicat; răspunsul l-am înălțat atunci, Domnului, căci cu mângâiere am citit cuvântul tău cel frățesc, cerșindu-i în zmerite rugăciuni, revărsarea Harurilor Sale cerești, cu răsplată dumnezeiască pentru tot ce sufăr (?) pentru El, în iubirea slujbei scumpei noastre Biserici.

Dragostea ta va ierta întârzierea neputincioaselor cuvinte care-ți poartă dragostea sufletului meu recunoscător.

Ai dreptate, scumpul meu Frate, nici o provocare din partea noastră; aceasta-i puterea

noastră; n-am făcut nimănui nici un rău. Biserica noastră stă cu fruntea ridicată în slujba poporului, a neamului din care a răsărit, neîntreruptă în veacurile vieții sale, pentru libertatea și drepturile lui; până la apoteoza de la 1 Decembrie 1918.

Acolo s-a așezat temelie de nebiruit României întregite, prin unirea pe veci a Transilvaniei cu Patria Mamă, România, libertatea și dreptatea pentru toți fiii Țării scumpe tuturor. Acestea au intrat în Magna Charta a Transilvaniei, dela 1 Decembrie 1918, în Constituția Constituantă, rămânând pentru totdeauna temelie nebiruită, așa cum s-a codificat luminat în Constituția Republicii Socialiste România.

Care este vina noastră, dacă cerem constituțional reabilitarea Bisericii noastre în drepturile ei constituționale, de care s-a bucurat până la ziua de 1 Decembrie 1948, când, prin un decret anticonstituțional a fost declarată de inexistentă, la aniversarea a 30 de ani dela Unirea Transilvaniei cu Patria Mamă?

Noi nu am purtat și nu purtăm luptă pentru drepturi și privilegii, noi am cerut reșezarea Bisericii noastre în drepturile sale constituționale, pe care, cum este bine cunoscut, nu le-a primit în dar dela nimeni, ci prin lupta de veacuri ale neamului, unde era și Biserica noastră.

Reabilitarea în drepturile sale, pe temeiul Constituției, care, ea, în primul rând, își cere imperios a sa reabilitare prin infirmarea decretului (ui) de desființare a Bisericii noastre, care decret o înfruntă și sfidează: este aceasta, vina noastră.

Nu, scumpul meu Frate, să nu aibă nimeni nici o îndoială, până la sfârșit Constituția va birui și cum ea va birui dreptatea și libertatea Bisericii noastre; așa cum o cere cinstea neamului și a Țării noastre, scumpe tuturor și marile ei interese. Pentru asta, în toată liniștea sufletului, în frățească dragoste îmbrățișați, Domnului să ne rugăm.

Maica Domnului să ne fie, mai departe, bună, puternică, iubitoare, ocrotitoare.

Așa, pe această cale pașnică să ajungem, din mila Domnului, ceasul fericit să cântăm cântecul nostru de bucurie, pe care l-am cântat în urmă cu mai bine de o jumătate de veac, la Alba Iulia, așa cum l-a cântat neamul nostru în cursul veacurilor: Dreptatea Ta, Doamne este dreptate în veac și cuvântul Tău, adevărul.

Așa să putem închina, în continuare, neamului și Țării, ce avem mai bun în noi: suflet de dragoste și de pace în credința neînfrântă a părinților noștri, de care, din mila Domnului cu al Lui puternic ajutor și a Maicii Domnului ocrotire, am fost învredniciți a da dovadă în fața lumii, că trăiește viu în sufletele noastre.

Cu această credință au luptat ei, cu această credință ne-am străduit noi a sluji neamul și Țara; cu această credință dorim să-l slujim mai departe.

Cu această credință cerem cu stăruință actul de dreptate.

Pentru aceasta repet cu zmerenie și stăruință, Domnului să ne rugăm.

Cu suflet mângâiat îți comunic că am avut fericirea de a primi în o telegramă caldă, părintească, suprema binecuvântare apostolică de la Sfântul Părinte, la împlinirea, din mila Domnului, a 85 de ani, în care cuprinde pe toți scumpii mei frați și pe toți cei iubiți ai miei. I-am închinat inimii care poartă grija tuturor Bisericilor, în o lume fără pace, în frământări de renaștere, cu temeri înlăuntru și primejdii în afară, ca un strop de mângâiere, pelegrinajul nostru pe Calea Fericirilor, pe care, cu ajutorul Domnului și a Maicii Preacurate ocrotire, dorim să o urmăm cu credința neînfrântă pentru înălțarea Bisericii Domnului, Una, Sfântă, Catolică și Apostolică, pentru mântuirea lumii, în pacea pe care o suspină.

În ce privește Reabilitarea scumpei noastre Biserici, situația este aceeași. Sunt în așteptarea răspunsului la Memoriile înaintate cu încredere Supremelor Foruri Constituționale de Cărmuire a Țării. Să cerșim Domnului lumina Harului pentru ca cei ce au puterea și răspunderea, să vadă marile interese ale Țării, care cer imperios actul de dreptate pentru Biserica noastră.

Așa cum bine ai spus, nici o provocare din partea nimănui, cu încredere deplină în Domnul, a Lui este cauza. El va face! Eu sunt cu voi! Noi am crezut și credem. Ceasul?! În mâna Domnului și este în: "Bună Mână".

Pentru aceea m-am hotărât să nu dau nici o dată a *consacrarilor* episcopilor, pentru a evita orice eventuală greșită interpretare.

De altcum, sigură informație n-aș putea avea (?) decât a mea. Dar doresc să evit, repet, orice interpretare păgubitoare pentru cauza supremă pentru noi, reabilitarea Bisericii; respectiva lucrare poate fi amânată. Să așteptăm actul de dreptate cu toată încrederea în Domnul.

Încă odată, scumpul meu Frate, mulțumită caldă ție și tuturor scumpilor mei pentru felicitări și dragostea voastră, din suflet recunoscător.

Rămâneți cu toții întru îmbrățișarea zmeritelor mele rugăciuni, scumpi Lugojeni și Bănățeni.

Al vostru iubitor Frate

+Episcop Iuliu de Cluj-Gherla.

M.C. 20. II 1970.

SCRISOAREA X.

Mănăstirea Căldărușani,
16.IV.1970.

Preasfințite și
Preaiubite Frate

Îți mulțumesc din suflet recunoscător pentru frățestile, caldele felicitări și bunele urări, din prilejul împlinirii, din mila Domnului nemărginită, a 60 de ani de sfântă preoție a Lui.

Calde rugăciuni sunt ale dragostei tale, scumpul meu Frate, care mi-a grăit cald și luminos în ultima scrisoare, pe cari L-am rugat pe Domnul să le primească și în mila Sa nemărginită să le împlinească și dumnezeiește să le răsplătească, cu Harurile Sale îmbelșugate, revărsate peste Tine și peste toți scumpulii tăi și ai miei.

Mie nu-mi rămâne decât să mă zmeresc în zmerite rugăciuni să cerșesc iertare și multă milă, să pot împlini până la sfârșit legământul sfânt cu care, singur, m-am legat după hirotonire: să se lipească limba mea de gâttelejului meu de-mi voi uita de Tine, Sioane. Sionul era Biserica și Neamul; pe care, legământ, l-am repetat la Consacrarea întru Episcop al Domnului, eu, nevrednicul, în Catedrala din Roma mică, din Blaj, cerșind ajutorul Harului prea sfânt pentru a-l împlini cu sfințenie, și a Maicii Preacurate ocrotire. Cerșind mereu cu zmerenie, iertare. Mult mi s-a dat și mult s-a cerut de la mine; iar eu, nevrednicul, cum am răspuns?

Mila Domnului este nemărginită și nepătrunsă. Rugați-vă, scumpul meu Frate, să mă ierte Domnul și să mă întărească să pun bună mărturie până la sfârșit. Așa îmbrățișați în zmerite rugăciuni, să cerșim împreună de la Domnul să reverse Harul luminii Sale în sufletul tuturor, să se îmbrace din nou în lumină neumbrită sfânta zi de lumină a Neamului, 1.XII.1918.

Actul de dreptate îl cere imperios Constituția care se află în fața unui decret anticonstituțional, care o înfruntă și o sfidează, care decret atinge și hotărârea dela Alba Iulia, 1 XII.1918, unde s-a hotărât Unirea Transilvaniei cu Patria mamă pe veci și s-a așezat temelie de nebiruit României întregite: dreptatea și libertatea. Acolo s-a terminat lupta pentru drepturile neamului; acolo au fost codificate în ziua Apoteozei. Noi nu mai ducem luptă pentru drepturi noi, cerem reșezarea Bisericii în drepturile sale constituționale. Așa nu pot înțelege pentru ce caută oamenii pomeniți să afle vină Bisericii, care n-a greșit nimănui cu nimic. A cerut șicere pe față actul de dreptate a

Reașezării Bisericii în drepturile sale, pe cari nu le-a primit în dar, ci le-a câștigat, cu neamul întreg, veacuri întregi de luptă pentru libertate și dreptate.

Am cerut și cerem pe față Reabilitarea Bisericii, și, prin aceasta, Reabilitarea Constituției și a Albei Iulii de la 1 XII 1918. Este asta un păcat?

Nici un alt argument. Să citească art.17 și art.30 din Constituție și decretul de desființare; să recitească hotărârea de la Alba Iulia, 1 XII 1918.

Neamul întreg se va bucura de îndreptarea nedreptății.

Scumpul meu Frate, cu zmerenie, Domnului să ne rugăm. Să trecem cu bine peste Vinerea Mare, laudând și binecuvântând pe Domnul întru toate și pentru toate. Maica Preacurată să ne ocrotească, să ajungem ziua luminată a Învierii Domnului. Domnul cu noi.

Rămâneți întru îmbrățișarea zmeritelor mele rugăciuni

Iubitor frate

+Episcop Iuliu de Cluj-Gherla.

SFÎRȘIT